

Intimatio Iubilaei Evangelici Ad mandatum Serenissimi Electoris Saxoniae In Toto Illo Electoratu Et Vicinis Provinciis Bono Cum Deo Celebrandi, Publicata, Ab Academia Witebergensi

Rostochii: Pedanus, 1617

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn730542939>

Druck Freier Zugang

Theol. 498.

~~II - 1537.~~ 13.

INTIMATIO
JUBILÆI
EVANGELICI

Ad mandatum

SERENISSIMI ELECTORIS
SAXONIÆ IN TOTO ILLO ELECTO-
RATU ET VICINIS PROVINCIIS BONO
CUM DEO CELEBRANDI,

PUBLICATA,

AB ACADEMIA WITEBERGENSI.

Tibi CherVbln

proCLaMant.

& Seraphin

InCessabili Voce

ROSTOCHII

Typis Joachimi Pedani, Anno 1617.

~~II 1537~~¹³

INSTITUTI
PUBLI
EVANGELICI

Ad mandatum

SERENISSIMI ELECTORIS

SAXONIAE IN TOTO REGNO

SALE ET VICINIS PARTIBUS

AB ACADEMIA

1711

1711

1711

RECTOR ET CONSILIUM
ACADEMIÆ WITEBERGENSIS

*Omnibus ac singulis doctrina cœlestis deposti-
tum per ministerium D. MARTINI LUTHERI ante hos
centum annos Ecclesia demandatum fideliter &
sincerè amplectentibus*

Gratiam, Pacem & Benedictionem à DEO Patre,
& Domino nostro JESU CHRISTO, in
SPIRITU SANCTO

P.

Constitemini Domino, & invocate no-
men ejus: annunciate inter gentes ope-
ra Domini: Cantate ei & psallite:
narrate omnia mirabilia ejus: gloria-
mini in nomine sancto ejus: letetur
cor querentium Dominum: querite
Dominum & potentiam ejus: quari-
te faciem ejus semper: mementote
mirabilium ejus, qua fecit, prodigia
ejus, & judicia oris ejus. Semen Abraham servi ejus: filij Jacob
electi ejus: ipse Dominus Deus noster, in universa terra judicio
ejus. Memor fuit in seculum testamenti sui, verbi quod manda-
vit in mille generationes.

Hac quasi præconis voce convocavit olim Regius Propheta
populum suum, & ad laudandum Dominum Deum invitavit,
cum beneficia illa inde ab Abrahami tempore usq; ad possessio-
nem terræ Chanaan peculiari hymno recensiturus esset. Eodem
præconio nos in præsentia, nomine Serenissimi ac Potentissimi
Principis ac Domini, Domini JOHANNIS GEORGII, Ducis
Saxonix, Julix, Clivix, Montium, Electoris ac Archimarschalli

A 2

Roma-

Romani Imperij, Landgravij Thuringiæ, Marchioni Misniæ, Burggravij Magdeburgensis, Comitis de Marca & Ravensperg, Domini in Ravenstein &c. Domini nostri clementissimi, vos omnes atque singulos, qui cœlestem illam *magis* Beati LUTHERI, fundamento-Propheticæ & Apostolicæ Scripturæ fultam, & sanguine martyrum obsignatam, fideliter tuemini, debitâ cum reverentiâ compellamus, appropinquante jam primi illius seculi fine, quo Præpotentissimus Deus, pro immensâ suâ misericordiâ, sanam doctrinam verbi sui à sordibus & quibuslibet Pontificiæ idolomania repurgatam, dilectissimæ nostræ Patriæ Germaniæ restituit, & ab hinc ad exterâs etiam nationes profeminavit. Quâ ratione Ecclesiæ Christi, sub jûgo Antichristi, miserimè presse & lamentabiliter gementi suâ restituta est libertas, & inter tot mundi insidias ac hostium furias integro hoc seculo potenter conservata. Quo nomine jam non immeritò confitemur Domino, & i nvocamus nomen ejus, annunciamus inter gentes opera ejus, cantamus & psallimus ei, narrantes omnia mirabilia Domini. Etenim mysteria regis abscondere bonum est, opera autem Domini revelare & confiteri, honorificum. In quem finem & sanctum & religiosum est, *diem* in primis *ultimum Octobris*, quo *magis* ille, & sempiternæ benedictionis memoriâ dignus MARTINUS LUTHERUS, suis de indulgentiis positionibus, in hoc oppido ad valvas templi Academici, quod arci Electorali contiguum est affixis, reformationis operi primam quasi manum, ferè aliud agendo, divino tamen ductu, adhibuit solenniorem habere precibusque ad Deum & devotis laudum sacrificijs, ut & religiosa commemoratione beneficiorum, ab eo tempore nobis exhibitorum ad omnem, si qua futura est, posteritatem nobilitare. Verè enim dies ille est dies boni nunciij, si tacuerimus, & noluerimus annunciare, sceleris arguemur. Instaurati sunt, inquit August. lib. 3. de civ. Dei cap. 18. ex autoritate librorum Sybillinorum ludi seculares, quorum celebritas inter centum annos fuerat instituta, felicioribusque temporibus memoriâ negligente perierat. Erant hi ludi Scenici, ait Ludovicus Vives Commentator Augustini, qui in honorem Apollinis & Dianæ exhibebantur. Sed quid nobis cum

eum daemone istis gentiliū, aut quid cum ludis Scenicis? Cum Deo nostro, Patre misericordiarum, & cum Filio ejus dilecto, Domino nostro Jesu Christo, capite ac propugnatore Ecclesie sue, nobis est hoc negotij, non in scenis ac theatris Poetarum, sed in coetu sanctorum, consentientium nomen Domini. Indignum tamen ordine, indignum possessione nostra esset, gentiles illos res suorum deastrorum tractare tanta diligentiane magis dicam an superstitione; & nos in mirabilibus Dei nostri tam extremè oscitantes, ut ne quidem semel in seculo majori cum solennitate memoriam eorum repetamus! Certet potius cum superstitione ipsorum nostra devotio, nec ulla temporum felicitas tanta sit, quā memoria ista periat. Quantā cum festiuitate, gaudio ac tripudio celebrarunt Judæi dies Mardochaicos, ut in secundo lib. Macch. appellantur, hoc est, dies Phurim, in memoriam præsentis beneficij divini, quo libertatem religionis receperunt liberati ab excidio, quod Hamanus ipsis, projectione Phurim, h. e. sortium, destinauerat? Erant hi dies decimus quartus & decimus quintus mensis Adar, de quibus scriptum est Esther 9, 28. Isti sunt dies, quos nulla unquam delebit oblivio, & per singulas generationes cuactæ in toto orbe provincie celebrabunt: nec est ulla civitas, in qua dies Phurim, i. e. sortium non observentur à Judæis, & ab eorum progenie, quæ his ceremonijs obligata est. Non minori cum lætitiâ transegerunt quotannis decimum tertium diem ejusdem mensis, cum à tyrannide Nicanoris, qui manum suam contra templum Domini extenderat, liberati essent: ubi omnes communi consilio decreverunt, nullo modo diem istum absque celebrietate præterire 2. Macchab. 15, 36. Et quis, nisi apertus veritatis hostis nostrum nobis gaudium invidet, quod Deus in corda nostra effundit, appropinquante jam die illo seculari ultimi Octobris, qui, ut Sybillinis verbis utamur, *εἰς ἐπέων ἐκ τῶν δεκά κύκλων ὀδεύων*, primus est stupendæ illius liberationis ex regno Antichristi, in quo abomniabili nundinatione indulgentiarum quasi sortes projectæ sunt in perniciem animarum: in qua Romani istius Nicanoris scelerata manus, quam contra Domini templum erexerat, *ἐπ' αὐτοφώρῳ* depræhensa & ex justo Dei judicio ancipiti gladio verbi divini per ministerium

Beati Lutheri amputata, linguaque ejus contra Deum Deorum
blasphema loquens, præcisa, & in æternam rei memoriam ad tem-
plum Domini calamis sanctorum Dei hominum suspensa fuit.
O felicem illum diem, & sanctâ semper memoriâ dignum! quo
Romana ista Jericho decretis Pontificum clausa & potentia prin-
cipum terræ munita, non externa aliquavi, sed bucoinis Jubilæi,
h. e. doctrinâ Evangelij de gratuita peccatorum indulgentiâ pro-
pter solum Christi meritum impetrandâ corruit, suiq̃ contem-
tum nullo unquam tempore finiendum, in meliori Germaniæ
parte multisque alijs regnis ac provincijs, reliquit. Victoriã
tam præclaram jam pridem multi magni nominis Imperatores
atque Principes minati sunt, quemadmodum prædictum fuit,
contra Antichristum præliaturum regem Austri, & quasi tempe-
statem venturum contra ipsum regem Aquilonis, incurribus,
equitibus & classe magna. Sed & hoc prædictum est, Antichri-
stum vim istam omnem superaturum, & ingressurum terras,
easque contriturum & pertransiturum etiam usque in terram glo-
riolam Daniel. 11, 40. Non enim vi externâ sed spiritualibus
armis debellari debebat regnum Antichristi, & spiritu oris Chri-
sti interficiendus erat filius perditionis 2. Thess. 2, 8. Nam ut
Angelus ad Prophetam loquitur, fama eum turbabit ab oriente,
& ab Aquilone Dan. 11, 44. fama nimirum præclara de Christo,
qui neque auro neque argento, sed pretioso suo sanguine indul-
gentiam seu redemptionem à vanâ conversatione nostrâ nobis
adquisivit. Quæ fama jam olim quidem ex orientalibus Ecclesijs
Græcorum prodijt, quæ semper dominatui Papæ Romani, & ex-
inde decretis etiam ejusdem in rebus fidei animosè resisterat:
longè verò clarior fama Papam superiori sedulo terruit, cum ad
Aquilonem, h. e. in Germania nostra, & nominatim in hac
Witebergâ, buccina Jubilæi Evangelici de gratuitâ remissione
peccatorum contra indulgentias Papales insonaret. Tunc ceci-
derunt muri Romanæ Jerichuntis: tunc opprobrium fuit mul-
tis populis meretrix illa, cum qua scortati sunt reges terræ, &
quæ vino iræ fornicationis suæ potavit omnes gentes: tunc An-
gelus ille per medium cœli volavit, habens Evangelium æter-
num ut evangelizaret sedentibus super terram & super omnem

gentem & tribum, & linguam, & populum. Hujus sanè reitam admirandæ ac divinæ memoria festivâ solennitate, adeoque planè jubilæo Ecclesiastico digna est, in quo non theatralis quædam pompa, nec summuu magnificentiâ; sed religiosa mentis devotio, sancta animi pietas, & indefessum Deo & posteritati gratificandi studium primas teneat. Rideant hoc institutum nostrum Papæ satellites Jesuitæ cum omni suo clero, struant insidias, excogitent dolos, fabricent machinas, quibus sanctam hanc festivitatem interturbent, & ex Jubilæo nostro Ejuleum faciam: sed & Dominus Deus noster, qui in cœlis habitat, ridebit eos: qui sedet super Cherubim, manifestabit se coram Ephraim, Benjamin & Manasse: excitabit potentiam suam, veniet & salvos faciet nos: qui vineam suam plantavit inter nos, eamque toto hoc sedulo conservavit, is & deinceps veniet, & visitabit eam, nec committet, ut eam profus devastent apri; modò nos quoque preces jungamus, & communibus votis atque studijs salutem Ecclesiæ sedulo quæramus: certè aderit nobis Dominus, non derelinquet pusillum gregem suum, sed erit murus igneus in circuitu nostri, robur atque fortitudo in medio nostrum, ut confundantur omnes inimici, & pereant, qui gloriam Dei ac gaudium piorum impeditè anantuntur. In hunc finem Serenissimus ac potentissimus Elector ac Dominus Noster clementissimus pro sua pietate ultimum diem Octobris, quo seculum Reformationis Evangelicæ primum claudimus, unâ cum sequentibus diebus huic rei peculiari Rescripto ita destinavit, ut in honorem Sacrosanctæ Trinitatis, in nostrum & totius posteritatis emolumentum in toto hoc Electoratu solenne festivitate celebrarentur, & hac occasione in scholis & templis repetatur, quàm miserabilis fuerit Ecclesiæ facies ante Beati Lutheri tempora, quàm felici cum successu per ministerium Lutheri ea emaculata fuerit, & quàm potenter inter tot furores mundi puritas verbi divini apud nos hætenus custodita. Quæ certè tanta sunt omninò beneficia, quæ nullo unquam tempore oblivione deleri debent, & hoc in primis annuo recurso argumenta dicendi in omni orationis genere uberrima, materiam quoque precandi amplissimam suppeditare possunt. Quod pium institutum, ut

non tantum harum regionum incolis sed & exteris innotesceret, Serenissima ejus Celsitudo operæ prætium judicavit. Eri enim non dubitat, quin omnes ex Antichristiani regni tenebris erepti hoc in primis tempore immensum illud Dei beneficium etiam nemine monente accuratè ponderaturi sint: pium tamen & æquum existimavit, ut cum in hoc Electoratu Saxonico, Deo ita providente, primum omnium jubar illud lucis divinæ splendescere, & repulgata religio caput extollere cœperit, Ipse quoque tanquam harum regionum Dominus legitimus, præclaro pietatis exemplo facem præluceret, etiam hoc nomine grati in Deum animi pro singulari isto beneficio regionibus hæc collato, indicium præbens omnium piorum laude dignissimum. Hoc nimirum est cum Imperatore Theodosio magis de statu Ecclesiarum, quàm de proprijs periculis angi: hoc est cum Constantino, se conservum Episcoporum profiteri. Nam cum eorum in primis, qui sacris præfecti sunt proprium munus sit, tanti beneficij magnitudinem expendere, aliosque ut expendant, hortari: ecce tibi! Noster Serenissimus, tanquam extra templum Episcopus constitutus (ut Constantinus apud Eusebium loquitur) primum omnium se ijs, qui intra templum sacris operantur, quasi *νομοδωλον* sistit, singulari & accuratâ Instructione præscribens, quibus ritibus festivitatem hanc Jubilæam in omnibus suis provincijs instituendam judicet, ut nostra erga Deum pietas & devotio acuatur, & ad seriam beneficiorum Dei, quæ *πρωι*, quod ajunt *μὲν* hoc toto seculo in Ecclesiam suam effudit, considerationem nobiscum multi alij extimulentur. Instructio illa alibi legitur integra: nos summa tantum rei vestigia legemus: Principiò *Trigesimum Octobris diem profestum, & sequens triduum integrum à XXXI. Octobris ad II. Novembris usque, solenne & festivum esse voluit, instar aliorum majorum festorum, tractationi rerum sacrarum in solidum destinatum: cujus solennitas XXVI. Octobris qua erit Dominica XIX. post Trinit. Ecclesia publicè indicabitur. Singulis diebus illius tridui bine habebuntur conciones: feriâ primâ manè ex cap. XII. Danielis: vespertex Psal. L. XXVI. juxta numerum Hebraorum.*

Feria

Feria secunda manet ex Apoc. cap. 14. versiculus sextus usque ad decimum tertium, vesperi Psalmus LXXXVII. Feriâ tertiâ, vel ordinaria Evangelij & Epistola Pericopa, vel Psalmus XLII. aut XLIIIX, aut similis aliquis textus pro concione tractabitur; & hoc pacto precibus & meditatione mysteriorum divinorum totum illud triduum in hisce regionibus, volente Domino, consumetur. Sequentes dies in Academijs relicti sunt disputationibus & orationibus solennibus, quibus & horrenda illa tenebra sub Papatu depingantur, & lux è tenebris resplendescens in divino illo Reformationis opere ostendatur, & quam varijs ac periculosis omninò fluctibus navicula Christi hoc integro seculo circumagitata fuerit, indicetur, Deoq; pro tam potenti conseruatione & admiranda amplificatione Ecclesia gratia agantur.

Quod ergò felix atque faustum, totiq; Reipublica Christiana salutare sit, vobis omnibus atque singulis, quos pietas in Deum, reverentia in verbum ejus, observantia in magistratum, amor denique propria salutis devotos gratosq; reddere potest hac solennis festivitas Jubilæi Evangelici indicta esto. Agite vos, ô nostri, letamini in Domino, exultate justi, jubilare Deo: Psalmum dicite nomini ejus, date gloriam laudi ejus quia, ut hac de suo nobis largiatur in re simili Gregorius, Granum frumenti mortuum cadens in terram multum fructum attulit, ne solum regnaret in cœlo, cujus morte vivimus, cujus infirmitate roboramur.

mur

mur cuius passione à passione eripimur, cuius
amore fratres quarimus, quos ignorabamus,
cuius munere, quos nescientes quarebamus,
invenimus. Et quis narrare sufficiat, quan-
ta hic læticia in omnium priorum cordibus ex-
oriatur, quod tot populi, operante omnipoten-
tis Dei gratia, expullis errorum tenebris, san-
ctæ fidei luce perfusi sunt, quod mente & devo-
tione integerrimâ calcant idola, quibus prius
vesano tumore subjacebant, quod omnipotenti
Deo puro corde substernuntur, quod à prave
operis lapsibus sanctæ prædicationis regulis li-
gantur, quod præceptis divinis animo subja-
cent, & intellectu sublevantur, quod usque ad
terram se humiliant, ne mente jaceant in terra?
Cujus hoc opus est, nisi ejus, qui ait: Pater
meus usque nunc operatur, & ego operor? Qui
ut mundum ostenderet non sapientia hominum,
sed suâ se virtute convertere, prædicatores
suos, quos in mundum misit, sine literis eli-
git, hoc etjam modo faciens, quia in Ger-
manorum gente per infirmum Monachum
MARTINVM LVTHERVVM
& fideles ejus ~~operari~~ mysteria sua operari
digna-

dignatus est. Sed de his & similibus plura
suppeditabit instans FESTIVITAS JV-
BILÆA, pro cuius felicissimo exortu,
ut omnes vera pietatis, divina veritatis, sa-
lutisq; sue amantes serijs animi suspirijs ad
Deum ingemiscant, eamq; devotâ cum re-
verentia celebrent, per vulnera JESV
CHRISTI, per roseum eius sanguinem
per propriam deniq; cujasq; salutem obtesta-
mur. Ita benedicetur Deus Pater in nobis,
glorificabitur Filius Dei, & honorabitur
Spiritus Sanctus; cui uni vero DEO sit ho-
nor, gloria & imperium in infinitas seculo-
rum aternitates. Amen.

P P. VVITEBERGÆ, sub Re-
ctoratu BARTHOLOMÆI REVS-
NERI Vratislaviensis Silesij, U. J. D.
& primariae Juristicorum materiae Professoris
publici, Juridicae Facultatis ordinarij & Se-
nioris, Dominicâ XII. à Festo S. S. Trinit.
qua erat 7. Septem. stylo Juliano, Anno Chri-
sti Salvatoris M. DC. XVII.

•••••

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is mirrored and difficult to decipher.

dignatus est. Sed de his & f
suppeditabit instans FESTIV
BILÆ A, pro cuius felici
ut omnes vera pietatis, divina
lutisq; sua amantes serijs anim
Deum ingemiscant, eamq; de
verentia celebrent, per vul
CHRISTI, per roseum ei
per propriam deniq; cujasq; sa
mur. Ita benedicetur Deus T
glorificabitur Filius Dei, &
Spiritus Sanctus; cui uni ver
nor, gloria & imperium in in
rum aternitates. Amen.

P P. VVITEBERG
Et oratu BARTHOLOM
NERI Uratislaviensis Sa
& primaria Judiciorum mate
publici, Juridica Facultatis or
nioris, Dominicâ XII. à Fes
qua erat 7. Septem. stylo Julian
sti Salvatoris M. DC. XVII.

496

lura
7V-
rtu,
sa-
ad
re-
SV
nem
sta-
obis,
itur
ho-
ulo-

Re-
VS-
7. D.
fforis
& Se-
init.
hri-